

399.

USTAWA.

z dnia 2 sierpnia 1919 roku

o ustaleniu starszeństwa i nadaniu stopni oficerskich w wojsku polskim.

Art. 1. Oficerowie wojska polskiego dzielą się przy nadaniu stopni na dwie grupy:

- a) oficerów zawodowych, t. j. tych którzy zobowiązali się do służby stałej w wojsku polskim, odpowiedzieli wymogom charakteru, wykształcenia, wieku i zdrowia, przepisany dla oficerów zawodowych i wykazali się dobrymi kwalifikacjami zarówno w służbie poprzedniej, jak i w służbie w wojsku polskim. Oficerowie inwalidzi, którzy mimo swego stanu fizycznego mogą pełnić służbę czynną liniową lub administracyjną i posiadają dobre kwalifikacje, mogą być wyjątkowo przyjęci do służby czynnej;
- b) oficerów rezerwowych, t. j. tych, którzy nie chcą służyć zawodowo w wojsku polskim, lub nie odpowiedzą wymogom wykształcenia, wieku, zdrowia, mają jednak kwalifikacje moralne.

Art. 2. Mianowanie oficerów wojska polskiego i nadanie im odnośnych stopni oficerskich, następuje jedynie na miejsca etatami armji przewidziane.

Art. 3. Stopnie, przyznane oficerom wojska polskiego przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, mają moc obowiązującą tymczasową, dopóki nie zostaną zatwierdzone w myśl przepisów w tej ustawie zawartych.

Stopnie oficerskie nabyte w armiach obcych, oraz formacjach polskich, tracą swoją wartość w obrębie Państwa Polskiego, o ile nie zostaną zatwierdzone w myśl niniejszej ustawy.

Stopnie oficerów rezerwowych wojska polskiego od podpułkownika w górę będą przyznane tym oficerom, którzy będą przydatni do zajmowania stanowisk związanych etatami, z danym stopniem, o czem rozstrzyga Minister Spraw Wojskowych.

Art. 4. Starszeństwo oficerów ustalone będzie przedewszystkiem w grupach odpowiadających armjom lub formacjom, z których oficerowie ci przeszli do wojska polskiego. Grupy te są następujące:

1. Oficerowie:

- a) byłych legionów polskich (polskiego korpusu posiłkowego),
- b) korpusów wschodnich,
- c) armji Hallera,
- d) innych formacji polskich ochotniczych.

2. Oficerowie b. armji:

- a) austriackiej,
- b) rosyjskiej,
- c) niemieckiej,

Art. 5. Starszeństwo oficerów w grupie, wymienionej w art. 4 pod 1a, będzie ustalone na podstawie orzeczeń komisji weryfikacyjnej; dla grupy tej powołanej w myśl przepisów, zatwierdzonych przez Wodza Naczelnego, Starszeństwo oficerów w grupach, wymienionych w art. 4 pod 1b, c, d, ustalone będzie przez komisje, utworzone osobno dla każdej z grup, na podstawie wniosku dowództwa odnośnej grupy, oraz na podstawie przepisów, zatwierdzonych przez Wodza Naczelnego.

Art. 6. Starszeństwo oficerów pozostałych w grupach, w art. 4 wymienionych pod 2 a, b, c, ustalone będzie po ścisłym i dokładnym przeprowadzeniu obliczeń rzeczywistych lat służby, łącznie z doliczeniami przewidzianymi poniżej, dla każdego poszczególnego oficera, przez komisje weryfikacyjne dla każdej z tych grup przez Naczelnego Wodza powołanych.

Art. 7. Za podstawę do obliczenia lat służby oficerskiej, w wypadkach w art. 6 przewidzianych, przyjmuje się 1-szy stopień oficerski (chorąży wzgl. podporucznik) uzyskany w wyżej wskazanych grupach, udowodniony dokumentalnymi danymi, że stopień ten został zatwierdzony reskryptem lub dekretem wydanym przez Najwyższą Władzę Państwa.

Obliczenie lat służby oficerskiej przeprowadzić należy do dnia 1 czerwca 1919 roku:

- a) dla oficerów zawodowych od daty ukończenia szkoły wojskowej i wstąpienia do służby czynnej,
- b) dla oficerów rezerwowych od daty ukończenia jednorocznej służby,
- c) dla oficerów, którzy rozpoczęli służbę wojskową podczas wojny, od daty wstąpienia do armii czynnej, lub od daty wstąpienia na skrócone kursy szkół wojennych,
- d) dla oficerów, którzy przed 1 czerwca 1919 r. służyli jako szeregowcy i podoficerowie, od daty wstąpienia do służby czynnej.

Art. 8. Przy ustalaniu czasu rzeczywistej służby oficerów, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego służyli w jednej z armii zaborczych, doliczać należy:

- a) oficerom, którzy do dnia 1 listopada 1918 wstąpili do polskiej formacji wojskowej, jako to do 1, 2 lub 3-go korpusu wschodnich legjonów polskich, polskiego korpusu posiłkowego, wojsk polskich we Francji i Włoszech, Dywizji Generała Żeligowskiego, Formacji Polskich w Syberji, na Murmanie i Finlandji, oraz do Polskiej Organizacji Wojskowej — czas spędzony przez nich w tych formacjach — podwójnie.

Za czas rzeczywistej służby w formacjach polskich uważa się także czas spędzony w niewoli, dokąd oficerowie dostali się z formacji polskich, oraz czas spędzony w więzieniach niemieckich, rosyjskich i austriackich;

- b) oficerom b. armji rosyjskiej, którzy z niewoli austriackiej lub niemieckiej zgłosili się przed 1 marca 1917 r. do wojsk polskich, jak również b. oficerom armji austriackiej lub niemieckiej, którzy zgłosili się w terminie do dnia 1 listopada 1918 r. do formacji polskiej po stronie koalicji, czas od dnia zgłoszenia się do dnia 1 listopada 1918 r. o ile po wyjściu z niewoli niezwłocznie zgłosili się do służby w wojsku polskiem;
- c) oficerom, którzy w okresie trwania wojny światowej, do dnia 1 czerwca 1919 r. znajdowali się w formacjach frontowych i przyjmowali czynny udział w bitwach, pośrednio lub bezpośrednio — podwójnie.

Przez formacje frontowe należy rozumieć: pułk piechoty, kawalerji, artylerji, samoistny bataljon, szwadron, baterję, bataljon lub kompanję saperską lub pionierską, oddziały balonowe, lotnicze, służbę łączności na froncie, czołowe punkty opatrunkowe i t. p. oraz szpitale zakaźne.

- d) oficerom, którzy w tym okresie pełnili służbę na froncie w sztabach brygad, dywizji, korpusu armji, grup operujących, dowództwach frontu, jako dowódcy, oficerowie sztabu generalnego, adjutanci, oficerowie ordynansowi, intendenci i t. p. w oddziałach kolejowych, mierniczych, artyleryjskich, lotniczych nie frontowych, kolumnach sanitarnych i taborowych i t. p. — za każdy miesiąc służby — pół miesiąca;
- e) oficerom, którzy dostali się do niewoli w okresie trwania wojny światowej — liczy się ona jako rzeczywista służba pozafrontowa;
- f) oficerom, którzy podczas wojny do 1 czerwca 1919 r. zostali ranni lub kontuzjowani, za wszystkie otrzymane rany lub kontuzje — osobno i dodatkowo czas spędzony w zakładach leczniczych nie dłużej jednak niż rok;
- g) oficerom rezerwy, posiadającym wykształcenie średnie, uprawniające do studjów wyższych lub szkoły równorzędnej, którzy po

wybuchu wojny służyli w armji czynnej — każdy spędzony rok służby w rezerwie za 9 miesięcy. Dla oficerów rezerwy, nie posiadających wymienionego cenzusu, za każdy rok służby w rezerwie 6 miesięcy. To samo dotyczy oficerów zawodowych, którzy z czynnej służby zostali przeniesieni do rezerwy;

- h) oficerom zawodowym i rezerwowym do ogólnej służby dolicza się:
1. posiadającym maturę gimnazjalną lub świadectwo zakończenia szkoły realnej uprawniające do wstąpienia do wyższych zakładów naukowych — jeden rok;
 2. posiadającym maturę i dwa lata studjów wyższych z egzaminami przepisane dla tych lat — dwa lata;
 3. posiadającym maturę i dowód ukończenia studjów w wyższych zakładach naukowych — trzy lata;
 4. posiadającym maturę, ukończone studia wyższych zakładów, oraz dowód ze złożenia wszystkich egzaminów państwowych, dyplom lub doktorat — cztery lata;
 5. oficerom rezerwy, którzy są przyjmowani do specjalnej służby (prawnicy, lekarze, inżynierowie i t. d.) liczy się czas służby w rezerwie — rok za rok;
 6. oficerom zawodowym b. armji państw zaborczych, którzy mają zakończony conajmniej z dobrym wynikiem pełny kurs w Austrii: Akademji Wojskowej w Neustadcie, w Wiedniu i Moedlingu, Hainburgu oraz szkoły wojennej wyższych kursów artylerji, inżynierji i intendentury; w Rosji odpowiednich szkół wojskowych, oraz akademji Wojskowej Sztabu Generalnego, morskiej, artyleryjskiej, inżynieryjnej, wojsko-prawniczej, Intendenckiej lub innych wojskowych zakładów równorzędnych, a także równorzędnych zakładów w Niemczech — dolicza się ilość lat, odpowiadającą normalnemu kursowi tych zakładów.

O ile dla oficerów z ukończoną szkołą sztabu generalnego lub inną równorzędną doliczenia nie wystarczają dla utrzymania ich starszeństw z roku 1918 między oficerami zawodowymi ich grup (art. 4) dolicza im się odpowiednią ilość miesięcy służby dla utrzymania tego starszeństwa.

Art. 9. Oficerowie b. armji austriackiej i niemieckiej, którzy przed wojną złożyli swe stopnie, oraz oficerowie zawodowi b. armji rosyjskiej, którzy w ciągu swej służby wojskowej przeszli do rezerwy, a z początkiem wojny byli powołani do służby czynnej, lub reaktywowali się, a którzy zechcą wstąpić do służby czynnej w wojsku polskiem — muszą przejść przez specjalną komisję kwalifikacyjną, której zadaniem będzie zbadać powody, dla których w swoim czasie dany oficer wystąpił ze służby czynnej. W razie otrzymania kwalifikacji ujemnej, oficerowie ci nie mogą być przyjęci do wojska polskiego.

Art. 10. Jako granice wieku przy przyjmowaniu na oficerów zawodowych ustala się: maximum dla podporucznika i porucznika lat 35,

- „ kapitana lat 42,
- „ majora lat 45,
- „ podpułkownika lat 48,
- „ pułkownika lat 50,
- „ generała podporucznika lat 55,
- „ „ porucznika lat 58,
- „ „ broni lat 60.

Oficerowie starsi ponad wiek przepisany mogą być do wojska przyjmowani tylko na czas wojny. Naczelnemu Wodzowi przysługuje prawo zatrzymać w wyjątkowych wypadkach na służbie zawodowych oficerów, którzy przekroczyli maximum wieku.

Art. 11. Oficerowie wszystkich grup, którzy okazali w czasie swej służby w wojsku polskiem od dnia 1 listopada 1918 r., a dla armji Polskiej formowanej we Francji od dnia 1 lipca 1918 r. do dnia 1 czerwca 1919 r. wybitne zdolności organizacyjne lub wysokie zalety bojowe, mogą być przy ostatecznem przyznaniu stopni posunięci o jeden stopień wyżej. Zarządzenie to musi wszakże być umotywowane.

Art. 12. Oficerowie, posiadający obecnie stopień wyższy niż zostanie im przyznany przy ułożeniu ogólnego starszeństwa, mogą korzystać tytułarnie ze stopnia wyższego o jeden stopień od stopnia rzeczywistego, przyznanego im przy ułożeniu ogólnego starszeństwa. Stopień tytułarny wszakże nie daje posiadaczowi ani praw do starszeństwa, ani do wyposażenia, ani też do pełnienia funkcji wyższych, które są przywiązane do stopnia rzeczywistego przyznanego odnośnemu oficerowi.

Art. 13. Za podstawę przy obsadzie stanowisk według etatów wojskowych przyjmuje się stopnie następujące:

dla dowódcy kompanji i równorzędnie	stopień kapitana-rotmistrza,
„ „ bataljonu	„ „ kapitana, majora lub podpułk.,
„ „ pułku	„ „ podpułkownika lub pułkownika,
„ „ brygady	„ „ pułkownika lub generała
„ „ dywizji	„ „ podporucznika, generała podpor. lub generała porucznika,
„ „ korpusu	„ „ generała porucznika lub generała broni.

Art. 14. Komisje weryfikacyjne w poszczególnych grupach wymienionych w art. 4 zestawia, z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy, listę starszeństwa do dnia 1 października r. b.

Na podstawie tych list zestawia ogólna komisja weryfikacyjna listę starszeństwa i stopni oficerów wojska polskiego do dnia 1 grudnia r. b. na następujących zasadach:

- a) lista starszeństwa powinna być ułożona według poszczególnych stopni;
- b) lista starszeństwa wewnątrz każdego stopnia winna być tak ułożona, by oficerowie wszystkich grup następowali po sobie w danym stopniu w najczęstszej kolejności grup, przy zachowaniu porządku starszeństw w tych grupach;
- c) ogólna liczba miejsc w każdym stopniu przyznanym różnym grupom winna ile możliwości odpowiadać procentowej ilości oficerów grup, wyszczególnionych w art. 4 pod 1 i 2, przy zastosowaniu niniejszej ustawy, oraz w przestrzeganiu tych zasad, że obsada stopni dla oficerów zawodowych może się odbywać tylko w granicach przypuszczalnego etatu każdego stopnia w armji stałej, oraz uwzględniona ma być zawsze kwalifikacja osobista oficerów do osiągnięcia danego stopnia.
- d) listę starszeństw i stopni zatwierdza Naczelny Wódz.

Skład ogólnej komisji weryfikacyjnej ustali, z uwzględnieniem wszystkich grup, Naczelny Wódz na wniosek Ministra Spraw Wojskowych po porozumieniu z Szefem sztabu generalnego.

Art. 15. Po ustaleniu ogólnego starszeństwa zarządzi Minister Spraw Wojskowych we wszystkich oddziałach zestawienie korpusu oficerskiego w ten sposób, aby stosunek liczebny poszczególnych grup oficerskich (art. 4) w danym oddziale odpowiadał w miarę możności ogólnemu stosunkowi tej grupy do ogólnej ilości oficerów w wojsku polskim.

Minister Spraw Wojskowych ogłosi najpóźniej do 1 stycznia 1920 r. listę starszeństwa i stopni oficerów w wojsku polskim, zatwierdzoną przez Naczelnego Wodza.

Art. 16. Oficerowie zawodowi wojska polskiego w terminie ustanowionym przez Ministra Spraw Wojskowych obowiązani są złożyć egzamina praktyczne i teoretyczne odpowiednio do posiadanego stopnia.

Do programu tych egzaminów dla wszystkich stopni wchodzić będzie obowiązkowy egzamin z historii Polski i z historii wojskowości polskiej. Oficerowie, słabo władający językiem polskim, będą obowiązani wykazać się w wyznaczonym im terminie dokładną znajomością języka w słowie i piśmie.

Oficerowie, którzy egzaminów z postępowaniem dobrym nie złożą, będą wstrzymani w awansie. Ci zaś, którzy w przeciągu następującego roku nie złożą powtórnie przepisanych egzaminów, będą usunięci ze służby czynnej.

Art. 17. Ustawa niniejsza ustala jednorazowo starszeństwa i stopnie oficerów wojska polskiego, dalsze awanse będą regulowane ogólną praktyką służby oficerskiej w wojsku polskim.

Art. 18. Postanowienia ustawy niniejszej nie mają mocy obowiązującej przy obliczaniu ewentualnych emerytur.

Art. 19. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, wykonanie jej należy do Ministra Spraw Wojskowych.

Marszałek:

Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:

w z. S. Wojciechowski

Minister Spraw Wojskowych:

J. Leśniewski
